

MALÉ ZAMYŠLENÍ ALEŠE RŮČKY NAD VYLEPŠOVÁNÍM

V lednu uplynul rok od jmenování nové vlády. Zaznamenali jsme různé komentáře výsledků, jichž vláda za tuto dobu dosáhla. Nejsem z těch, kteří by se chtěli pouštět do nějakého hodnocení. Osobně jsem zaznamenal především ústup od schváleného programu, a tedy podvod na voličích. Mám samozřejmě na mysli neřešení problematiky tak zvaných církevních restitucí, především ze strany ČSSD, u níž to bylo jedno z ústředních předvolebních témat při honbě za voliči. Mám na mysli i otázku rozpočtu na letošní rok, který podle mínění řady renomovaných ekonomů zdaleka není, jak bylo slibováno, prorůstový, ale byl vytvořen v duchu těch předcházejících. Mám rovněž na mysli neustálé okolky týkající se přijetí zákona o prokazování majetku nebo valorizace sociálních dávek. Bylo by toho jistě víc, problémů bylo v naší republice vyrobeno za posledních 25 let nespočetně, řešit se daří minimum. Kladně lze jistě hodnotit ty kroky vlády, jimiž napравuje ty nejhorší křivdy spáchané předchozími pravicovými vládami, jako jsou regulační poplatky ve zdravotnictví, lázeňská péče, nevhodné zásahy do důchodového systému i některé další. Podle mého soudu, pokud se bude chtít vláda udržet, musí již začít skutečně naplňovat své programové prohlášení vycházející z volebních programů, místo úvah o jeho úpravách. Lidem přestane stačit neustálé omílání, že po převratu máme svobodu (jakou a pro koho?), že můžeme cestovat (za co?) a podobně. Oprávněně očekávají, že stát udělá pro jejich život mnohem víc, a hlavně, že to víc bude dostupné opravdu pro každého.

Shodou okolností se mi dostal do ruky výtisk Rudého práva z 28. května 1987. I vzhledem k diskusím, které se v současné době vedou ohledně dětí (zápisy do první třídy, školní jídelny, vzdělávání mentálně postižených žáků, maturity, a mnohé další)

VSTOUPILI JSME DO ROKU 2015,

ROKU VÝROČÍ VÝZNAMNÝCH UDÁLOSTÍ A OSOBNOSTÍ

Na základě usnesení mimořádného sjezdu KSČ v prosinci 1989 byla v březnu 1990 založena **Komunistická strana Čech a Moravy**. V říjnu 2005 byl předsedou ÚV KSČ zvolen Vojtěch Filip.

V lednu 1850 se narodil jeden ze zakladatelů Československé sociálně demokratické strany dělnické a KSČ **Josef Hybeš**, v únoru 1885 významný představitel KSČ na Brněnsku **Josef Juran**, v říjnu 1880 jeden ze zakladatelů KSČ **Bohumír Šmeral**, v listopadu 1820 se narodil a v srpnu 1895 zemřel spoluzakladatel vědeckého socialismu **Bedřich Engels**, nejbližší spolupracovník Karla Marxe.

Na základě usnesení ustavujícího kongresu II. internacionály se 1. května 1890 konala **prvomájová manifestace**
(Pokračování na straně 2)

mne zaujal jeho úvodník. Dovolím si část ocitovat: „*Naprostá většina rodičů chce dát svým dětem to nejlepší. Také společnost se o to snaží. Ale co je pro děti to nejlepší? Názory se mohou různit. Jeden dá přednost materiálnímu zabezpečení, jiný výchově a vzdělání, další zařadí na první místo lásku a bezpečí v rodině. Neurčujeme, čemu patří první a čemu druhé či třetí místo. Dítě k zdárnému vývoji potřebuje všechno, materiální zabezpečení, zdraví, vzdělání, špatně se mu žije bez lásky a pohody v rodině.*“

Nedávno zveřejněné návrhy předsednictva ÚV KSČ, vlády ČSSR, předsednictva ÚRO a předsednictva SSM na sociální opatření rodinám s dětmi jsou nejlepším důkazem, že společnost chce pomáhat rodinám v materiálním zabezpečení, mezi jiným třeba i výhodnými novomanželskými půjčkami, u nichž se navrhuje vyšší částka, než byla dříve a delší doba splatnosti...

Také ostatní úpravy, ať již jde o delší mateřskou dovolenou, zvýšený mateřský příspěvek při péči o třetí a další dítě, jeho prodloužení ze současných dvou let na tři u druhých a dalších dětí, stejně jako dva pracovní dny navíc při poskytování podpory, když je dítě nemocné a je třeba je ošetřovat, směřují k hlavnímu cíli: vytvořit podmínky, aby rodiče a především matka se mohla dítěti věnovat v jeho nejranějším věku, tehdy, když jejich mimořádnou péči nejvíce potřebuje.“

Z historie i současné praxe (nehledě na zdravý selský rozum) víme, že pokud se jeví potřeba něco stávajícího vylepšovat, je potřeba nejprve posoudit, co je zde dobrého a co špatného. To špatné je pak odstraněno, to dobré průběžně vylepšováno. Z toho pak vyplývá, že uvedená opatření oné „zločinné diktátorské“ strany a vlády jsou v rozporu se zájmy rozvoje společnosti a proto bylo nutné je co nejrychleji odstranit. Pokud možno komplexně. Ta opatření přece byla tak škodlivá, že je raději vůbec nepřipomínáme, natož abychom o nich v souvislosti s dobou temna před rokem 1989 učili. Že se to v popřevratové době povedlo opravdu důsledně, nemusím zmiňovat. Banány jsou na pultech každý den. A můžeme začít diskutovat třeba o tom, jak zabezpečit, aby si děti mohly nosit do školy svačinu a rodiče jim mohli zaplatit oběd ve školní jídelně.

Komise ideově teoretické práce MěV KSČM v Brně

zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční 19. února 2015 v 16 hodin na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, 2. poschodí.

Téma: **70. výročí založení**

Světové odborové federace a dnešek; Spojenectví práce a solidarity (SPaS).

za prosazení lepších životních a pracovních podmínek pracujících, která založila jejich tradiční konání.

V srpnu 1885 vyšla poprvé brněnská **ROVNOST** vycházející dodnes.

V prosinci 1920 proběhla **prosincová generální stávka**.

V březnu 1850 se narodil filozof, sociolog, politik, zakladatel samostatného Československa **Tomáš Garrigue MASA-RYK**, prezident ČSR 1918-1935.

V březnu 1945 proběhla v Moskvě jednání představitelů odboje o programu, strukturu a složení nové čs. vlády, která byla v dubnu 1945 jmenována v Košicích a programem její činnosti se stal **Košický vládní program**.

V říjnu 1945 bylo vyhlášeno **znárodnění bank, pojišťoven a průmyslu**.

V únoru 1945 proběhlo na **JALTĚ** jednání vedoucích představitelů SSSR, USA a Velké Británie o vojenských operacích velmocí k definitivní porážce nacistického Japonska a v létě 1945 tato jednání pokračovala v **POSTUPIMI** o poválečném

uspořádání v Evropě a definitivní porážce Japonska. Druhá světová válka v Evropě skončila v květnu 1945 a na Dálném východě počátkem září 1945. V srpnu 1945 byly použity atomové zbraně v **Hirošimě a Nagasaki**. Většina zbývajících území Československa byla osvobozena v rámci ostravské, bratislavsko-brněnské a pražské operace Rudé armády v březnu-květnu 1945 za účasti polských a rumunských vojsk, západní Čechy vojsky USA.

V listopadu 1895 se narodil **Ludvík SVOBODA**, ruský legionář, velitel našich jednotek v SSSR, ministr národní obrany v letech 1945-1950, prezident republiky v letech 1968-1975, autor několika vzpomínkových knih na obě světové války z pera jejich aktivního účastníka.

V roce 1945 byla založena **Organizace spojených národů**.

V červenci 1415 skončil na ohni život M. J. Husa.

V srpnu 1645 se Brno ubránilo Švédům a počátkem prosince 1805 se střetla vojska tří císařů – Rakouska, Francie a Ruska v **bitvě u Slavkova**.

Karel Janiš

AMAZON NE, ALE SKLADIŠTĚ NA MÍSTĚ NEJSPÍŠ VYROSTOU

Je název informace v Mladé frontě Dnes ze 4. prosince 2014. Bude nakonec v Brně stát skladiště Amazonu? Podle ředitele společnosti CTP Invest Tomáše Budaře jsou jednání o stavbě na mrtvém bodě. Ale firma nestáhla oznámení záměru a zveřejnila posudek k dokumentaci vlivu na životní prostředí, aby bylo možno o tom jednat 18. prosince.

Jde o dojezd zahájeného procesu, ale jednání o Amazonu nejsou podle Budaře aktuální. Do konce roku 2014 má společnost CTP Invest pozemky v průmyslové zóně pronajaty a chtějí podle Budaře jednat s novým primátorem o budoucnosti pozemků. Pravděpodobně by mohlo jít o stavbu čtyř menších hal, firmy mají zájem, byla by rozšířena Černovická terasa. Stavbu

skladu Amazonu definitivně zamítli brněnští zastupitelé v červnu.

Dodávám, že zastupitelé byli proto velmi kritizováni premiérem, ministrem obchodu i prezidentem republiky a na sliby, že bude vybudováno spojení mezi dálnicí a terasou, velmi rychle, zejména premiér, zapoměli. Oni nebydlí na průtahu ulic Tuřanka-Matlachova-Tuřanka městskou částí Slatina.

Podle informací v Hospodářských novinách z 19. - 21. prosince 2014 v 6 centrech z celkem 9 center Amazonu v Německu odboráři zahájili 15. prosince stávku, a to v době pro tržby Amazonu nejvýznamnější z celého roku. Do protestního hnutí se zapojilo téměř 2 500 zaměstnanců firmy. Odboráři požadují tarifní smlouvu, která platí v Ně-

mecku pro maloobchod a zajistila by zaměstnancům vyšší platy, než jsou ty stávající. Amazon to striktně odmítá s tím, že pro ně platí jiná kolektivní smlouva, pracují v logistice. Kromě nízkých mezd kritizují odboráři i extrémní pracovní tlak a nedůstojné podmínky. Amazon ujišťoval zákazníky, že objednané zboží dostanou před Štědrým dnem. Výpadek německých center společnost nahradila dodávkami z dalších téměř 30 center v 7 zemích Evropy. K 10 tisícům pracovníků Amazon nabírá krátkodobě další tisíce lidí ke zvládnutí objednávek zboží.

Pochybuji, že tyto informace došly slu- chu těch, kteří tak mohutně prosazovali pracoviště Amazonu v Brně – od prezidenta po tehdejšího primátora.

Karel Janiš

ODMĚNY KOALICE JSOU PROTI ZÁKONU

Přes nesouhlas levicové opozice a upozornění na nezákonné počínání přířkla koalice vládnoucí v Městské části Brno-střed nadlimitní odměny svým neuvolněným zastupitelům v čele radnice.

Také Ministerstvo vnitra ČR potvrdilo, že postup výplaty přibližně čtyřtisícikorunové odměny neuvolněnému funkcionáři radnice místo poloviční, která mu přísluší, je nezákonný. „I za toto koaliční pochybení je gesčně zodpovědný Svato- pluk Bartík, člověk bez právních zkušeností a se základním vzděláním na pozici uvolněného zastupitele pro věci legislativně-právní a informatiku. S oblibou kritizuje levicové zastupitele, přičemž nedokáže pochopit nezákladnější principy vládnutí a že na této funkci nemá co dělat. Např. Bartík glosoval na sociální síti ne-

podmíněné odsouzení bývalé starostky Dagmar Hrubé (ODS) v kauze Wilson svým moudrem: „Ona se skutečně provinila tím, ..., že byla naprosto blbá.“ Za své kvalifikované rady se Bartík stal vedoucím právního odboru největší městské části Brna se skoro 80 000 obyvateli,“ uvedl na tiskové konferenci **Jindřich Zechmeister**, zastupitel MČ Brno-střed za ČSSD.

Osmadvacetiletý člen samosprávy rovněž Městské části Brno-střed za KSČM **Jiří Hráček** k tomu dodal: „Nová koalice v čele s Hnutím Žít Brno si ještě neuvědomila, že dosavadní období recese by mělo skončit. Jak jinak si vysvětlit, že odborné věci legislativně-právní a informatiku může mít na starosti člověk, který se veřejně chlubí svou nekompetentností. I na ustavujícím jednání zastupitelstva zcela vážně prohlásil, že na to, že má jen základní vzdělání, je hrdý!

Co od takového člověka můžeme vůbec očekávat? Právě proto mě osobně další porušení zákona z jeho strany nepřekvapuje. Zvláště co se týká nakládání s veřejnými penězi ve prospěch svých vlastních lidí a na úkor občanů naší městské části. Koalice složená z politických hnutí Žít Brno, ANO, dále z KDU-ČSL a ze Strany zelených se od počátku volebního období snaží dokázat, jak hluboko se dá v devastaci důvěry lidí ve vedení současné radnice MČ Brno-střed klesnout. A jak je vidět, stále dál se dá klesat na nové dno politické nekulturnosti a absurdního diletantismu hodně hluboko. Kam až tato děsivá přehlídka arogance a neschopnosti povede, ukáže brzy čas. Doufám, že občané naší městské části vystřízlivěli a vidí co se na radnici děje,“ uzavřel komunistický zastupitel Hráček. (vž)

Občané okresu Brno-venkov padlí, popravení a umučeni v letech 1939-1945. To je titul a podtitul obsáhlé knihy, kterou připravil člen Českého svazu bojovníků za svobodu, předseda historicko-dokumentační komise této organizace OV Brno-venkov Ludvík Horčica. Křest knihy se uskutečnil 14. ledna 2015 v sále Zastupitelstva Jihomoravského kraje v budově Krajského úřadu na Žerotínově náměstí 3/5 v Brně. Hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek, který převzal záštitu nad křtem knihy i nad knihou, předal zlatou pamětní medaili Jihomoravského kraje Ludvíku Horčicovi, bronzovou pamětní medaili Karlu Janišovi, Petru Kopečnému, Zdeně Korčákové, Šimonu Ryšavému a Vojtěchu Žampachovi, kteří se na vydání knihy podíleli. K vydání knihy přispěli Jihomoravský kraj, městské i obecní úřady, organizace i jednotlivci.

V knize Ludvíka Horčici jsou medailonky obětí nacistické zvěle. Jejich rozsah je různý, od několika řádků po několik odstavců podle toho, co se podařilo zjistit po 75 letech, které uplynuly od událostí a hrůz, které uvedení občané prožili. I tak je v knize dost informací a údajů shromážděných z archivních materiálů, z obecních kronik, od pamětníků i rodinných příslušníků, kteří poskytli i fotografie z vlastní dokumentace.

Ludvík Horčica zařadil do knihy i seznam nacistických koncentračních táborů, v nichž skončil i život v knize uvedených obětí, fotografie úřadovny gestapa v budově právnické fakulty na Veveří, popraviště v Kounicových kolejích, Sušilových kolejích i Špilberku, kde byli odbojáři vězněni. Nechybí i fotografie gestapáků a konfidentů gestapa, kteří mají na svědomí desítky

životů odbojářů. Ne všechny gestapáky, z nichž někteří se narodili v Brně, stihl po válce spravedlivý trest, podařilo se jim uprchnout a jejich další osudy nejsou známé. Obsah knihy je tak závažný, že by měl být ve veřejných knihovnách, ve školách, jejichž pedagogové by měli na osudech občanů objasňovat období let 1939-1945. Podobně by měli přistupovat rodiče ke svým dětem a vnoučatům.

O obsahu knihy jsem hovořil na uvedeném krajském křtu knihy 14. ledna 2015 a o den později v rozšířené verzi na diskusním čtvrtku. Několik přítomných uvedlo vlastní vzpomínky na léta nacistické okupace, připomenuty byly publikace Josefa Styxe, Jiřího Lysáka i metody boje brněnského gestapa proti domácímu odboji. Pro denní tisk je v současnosti charakteristické, že o křtu knihy Ludvíka Horčici neuvedl sebemenší zmínku.

Karel Janiš

L. Horčica s hejtmanem M. Haškem

Foto JmK - Otto Ballon-Mierny.

MORAVA NAPOLEONSKÁ A DALŠÍ MOBILNÍ APLIKACE

První multimediální publikace o nejvýznamnějších místech napoleonských válek na jižní Moravě připomíná 210. výročí Bitvy tří císařů u Slavkova 1805 (Napoleon Bonaparte, František I., Alexandr. I), znázorňuje rozložení sil v Evropě před bitvou u Slavkova 1805 a po Napoleonově vítězství. Uživatelé si prohlédnou zjednodušené schéma průběhu slavné Bitvy tří císařů ve čtyřech časových etapách. Připomíná i méně známou bitvu u Znojma 1809. Projekt prezentuje, jak se tato místa zapsala významným způsobem do dějin Evropy počátku 19. století.

Více o projektu na www.morava-napoleonska.cz. (vž)

BYLO, NEBYLO A I TOTO MĚ DĚTI NEBUDETE VĚŘIT... DO KONCE MINULÉHO STOLETÍ BYLO BRNO PRŮMYSLVÝM MĚSTEM. BYLY TADY TEXTILKY, VELKÝ STROJÍRENSKÝ FABRIKY, ELEKTROTÉCHNICKÝ FABRIKY, MONTÁŽNÍ ZÁVODY, JATKA A MLÉKÁRNY...

BRNO – MORAVSKÝ MANCHESTER 250 LET METROPOLE TEXTILNÍHO PRŮMYSLU

Je název výstavy, kterou zahájila Moravská galerie v Umělecko-průmyslovém muzeu 11. prosince 2014 na Husově ulici 14. Výstava potrvá do 12. dubna 2015. Výstava připomíná nejdůležitější původní textilní výrobu provozoven Offermanna, Redlicha, Löw-Beera, rodiny Stiassni a dalších. Jejich kvalitní výroba patřila mezi nejlepší v době monarchie. I když výstava tuto minulost připomíná, jejím autorům šlo hlavně o to ukázat návštěvníkům výstavy sbírku věcí, kterou považují za nejstarší u nás i v Evropě. Soukací stroje, cívky, obrazy, oděvy z látek, pocházejících z Vlněny a Mosilany. Kurátorka výstavy Andrea Březinová řekla, že jedinou brněnskou textilní továrnou dnes je Nová Mosilana, která pokračuje jako jediná v tradici brněnské výroby kvalitních vlněných látek. Na výstavě jsou představeny i výtvarnice, designérky a umělkyně zabývající se netkanou textilií - Vlněna se jejímu zpracování věnovala již od roku 1958.

Je velmi dobré, že výstavu je možné navštívit, ale s přihlédnutím k tomu, že po 225 letech kvalitní textilní výroby v Brně přestala postupně existovat, o práci přišly tisíce především žen a jejich pracoviště jsou už po několik let nabízena k pronájmu. I to je třeba připomínat k 25. výročí Velké listopadové.

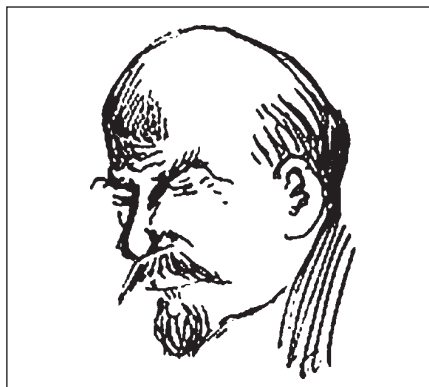
Karel Janiš

O OSUDECH DĚDICTVÍ V. I. LENINA (IV.)

Novinář a překladatel Antonín J. Liehm (1924) v obsáhlém rozhovoru pro Právo 1. března 2014 uvedl, že před dvěma lety udělali Američané s Angličany výzkum, kdo je ve světě nejvíc čtený filozof, a vyšel jim Karel Marx. To konstatovali oni, ne Rusové. Proč? Protože napsal Kapitál a ten je ve svém oboru knihou knih. Dneska ho musí v amerických bankách číst úředníci, protože tam to všechno je. Druhá věc je, že Marx, když napsal, že kapitalismus je nereformovatelný a musí se zlikvidovat, tak vznikl malér. Chtěl to udělat rychle. Víme, jak ona likvidace dopadla. A. J. Liehm tvrdí, že ne Marx jako takový, ale první dva svazky trvají. Kdo je ale četl? Každý poví, že Marx je něco hrozného, strašidlo, ale nečetl nic. Marx má v sobě analýzy, které jsou živé, ale má v sobě i věci, které jsou mrtvé. ANÁVOD K POUŽITÍ SE PŘES LENINA A SOVĚTSKÝ SVAZ UKÁZAL JAKO NEPOUŽITELNÝ (*podtrhuji závěr, k němuž autor rozhovoru dospěl*). Ale první dva díly Kapitálu jsou nejpoužitelnější, přes ně si přečíst je vše, co se děje i dneska. Antonín J. Liehm dodává, že jak zpívali Voskovec s Werichem, nikdo nic nikdy nemá mít za definitivní, to je podstata dějin, změna za změnu. Jistě že to odnášejí lidé, ale to prý je náš úděl.

Europoslanec Miloslav Ransdorf (1953) v obsáhlém spisu Nové čtení Marxe II. věnuje V. I. Leninovi několik stran v V. kapitole Osudy komunismu, Rozumět Rusku, rozumět Leninovi. Uvádí, že Lenin byl člověkem, který teorii rozuměl, zajímal se o ni a přesně rozlišoval mezi teorií, politickou strategií a taktikou. Dějinám hnutí mělo být osudné, že jeho nástupci to nedokázali, někdy dokonce plánovitě podřizovali vše taktice. To není ničím, co by bylo nenávratné za námi, tato zkušenost je varováním i pro KSČM. Lenin vě-

řil, že dlouhodobě účinná politika může být jedině politika spočívající na vědeckých základech, musí pracovat s analýzou nejen povrchových politických procesů, ale i hlubinných ekonomických změn, s proměnami kolektivní mentality a zejména s analýzou konkrétní zájmové struktury společnosti. Lenin byl legitimní dědic Marxových myšlenek, znal díla Marxe, Engelse, Plechanova jako málokdo z jeho současníků. Leninův směr uvažování a výkladu marxismu měl mezi ruskými sociálními demokraty velkou odezvu. Kolik mladých lidí přitáhl k revoluční myšlence, v tom se s ním nikdo nemohl měřit.

První měsíce a roky sovětské moci byly bez Leninova vlivu nemyslitelné. Všechny strategické úvahy, plány a koncepty let 1918-1920 nesly pečeť jeho myšlenek. Prosazoval federální princip výstavby sovětského státu. Jen jeho osobnost mohla otočit kormidlo od válečného komunismu k nové ekonomické politice v roce 1921. Byl mistrem zvládnání krizí, byl předvídavý, nacházel řešení i v zoufalých situacích. Pro bolševiky se stal hodnotovým vzorem. Jeho kombinace vysoké kultury a lidovosti, autoritativního vedení a nefalšované prostoty a souznění s obyčejnými

lidmi působily na celé generace. Politika neměla být už věcí emocí a sentimentu. Měla být chladným nástrojem opřeným o vědu. Svět po něm už nikdy nebyl jako před ním. Jeho dílo změnilo mapu světa, pomáhalo osvobozovat utlačené národy třetího světa, bylo inspirací a impulsem k proměně kapitalismu v nejnávštějnějších zemích. Pomohl rehabilitovat filozofickou dimenzi marxismu, která se v II. internacionále ztrácela, ukázal, že lidé nejsou bezmocným průchodištěm neosobních, mechanických procesů. Tady a teď lze vytvořit podmínky pro dějotvornou iniciativu. Člověk je u něho především jednající vůle. Jeho ideál nerepresivní samosprávné společnosti je stále výzvou, prostředky k jeho realizaci budou dnes zcela určité jiné, než byly tehdy. M. Ransdorf uvádí, že Moskva škrtla ze seznamu památných dnů 7. listopad, Leninův Říjen. Dnešním ruským oligarchům nemá Lenin co říci. My ale škrtnout Lenina ze svého vědomí nemůžeme, byl to génus strategie a taktiky boje o moc. Byl jedním z nejvdělanějších a nejkulturnějších lidí své doby, znal Evropu a byl schopný ovlivňovat lidi svým osobním kouzlem. Lenin v sobě slučoval zkušenost západní Evropy a Ruska. Ruská tradice pro něj byla něčím, na co navazoval, živnou půdou, ale zároveň něco, s čím se ostře kriticky vyrovnával (*vybráno ze spisu M. Ransdorfa Nové čtení Marxe II s. 272-280. Na dalších stranách autor píše o pokračovatelích Lenina*).

Seriál o díle V. I. Lenina, který vycházel na pokračování v minulém ročníku občasníku Echo, končí. Poukázal na myšlenky z děl V. I. Lenina i na jejich hodnocení z řad odpůrců i přívrženců. Je na čtenářích, zda byl užitečný a potřebný návrat k dílu V. I. Lenina.

Karel Janiš

O DLOUHÉ CESTĚ K MILOSRDENSTVÍ...

V teple a pohodlí našich domovů si neumíme představit těžkosti a strádání lidí, násilně vyhnaných ze svých obydlí v důsledku válečných konfliktů. Nejnovější zprávy o průběhu občanské války na Ukrajině již přijímáme skoro jako samozřejmost a stručné zmínky o počtu migrantů z jihovýchodní části této země většinou jen kolem nás proletí. O tisícových zástupech lidí na útěku před válkami v afrických zemích, to už málokdo vnímá - vždyť je to tak daleko ....

O neustálém útlaku a hrubém násilí vyvíjeným albánskými nacionalisty na původní srbské obyvatelstvo v Kosovu se také v oficiálních evropských médiích vůbec nepíše ani nehovoří.

V posledních dnech jsou na prvních místech pozornosti světových zpravodaj-

ských agentur otázky hrozícího nebezpečí islamizace společnosti západních zemí. Veřejné mínění je podstatnou měrou utvářeno sdělovacími prostředky a ty se snaží co nejefektivněji vytvářet davovou psychózu, strach a znepokojení. Cílem je - snadno ovládat chování široké masy obyvatel. Právě v těchto dnech se smršť zpráv o hromadné vraždě novinářů ve Francii jsme toho svědky. Protože teroristé přišli ze Sýrie a jsou muslimové, lidé bez vlastního úsudku ochotně přijímají nabídnutý názor, že všichni příchozí ze Sýrie jsou islámští teroristé a všichni do jednoho jsou fanatičtí zločinci. Když se nepodařilo rozbít suverenitu Syrské arabské republiky najatými žoldnéři, zbývá alespoň pošpinit její dobré jméno.

Ano, přišel čas, že po neúspěšných bojích, po destrukci měst, po násilí, vraždách a po hromadném teroru na pokojném obyvatelstvu, celé jednotky nájemných vrahů opouštějí svoji špinavou práci a míří do Evropy. Sýrie nebyla nikdy jejich vlastí a zanechávají tam po sobě statisíce mrtvých a milióny mužů, žen i dětí bez domova. Celé rodiny přišly o své majetky a kdo si zachránil svůj život přežívá v táborech v příhraničních oblastech se Sýrií na území Turecka, Libanonu a Jordánska.

O uprchlických táborech, jak je nedávno viděl na vlastní oči, vyprávěl student A.T. z Brna: „Osobně jsem navštívil tábory v tureckém městě Suruc, asi 13 km od syrské hranice. Šlo o dva tábory přibližně pro 6 000 lidí. (Pokračování na straně 5)

O DLOUHÉ CESTĚ K MILOSRDENSTVÍ...

(Dokončení ze strany 4)

Jeden z nich má název Arin Mirxan, u druhého nebyl název a třetí se jmenuje Rojava, odhadem asi pro 500 - 800 lidí. Na okraji Suruce se nyní buduje nový tábor asi pro 20 000 lidí. Bude spravovaný institucí AFAD (centrum pro řešení katastrof a nouzových situací). V táborech žijí převážně starší muži a ženy, kteří pečují o děti a udržují pořádek. Syřané jsou pracovití, snaží se a nikdo z nich nečeká na cizí peněžitou pomoc. Mladí si našli práci v blízkých městech, někteří až v Istanbulu, aby uživilí své rodiny. Všichni se těší na mír a doufají, že se budou moci brzy vrátit domů, do míst své rodné země.“

O současné situaci jsme hovořili při návštěvě Velvyslanectví Syrské arabské republiky v Praze. Společná delegace Vlasteneckého sdružení antifašistů a Klubu sociálně

demokratických žen z Prostějova se setkala s nově ustanoveným chargé d' affaires, panem Bashar Akbik, který v České republice vystřídal pana Ibrahim Ibrahima po skončení jeho diplomatické mise.

V průběhu rozhovoru jsme rádi slyšeli, že ještě dnes mnozí Syřané – pamětníci 70. let minulého století, vzpomínají a oceňují tehdejší internacionální pomoc mnoha institucemi Československa. Pan Bashar Akbik, dříve jeden z vládních činitelů v Damašku, zmínil zamýšlený plán obnovy své země: „Úsilí naší vlády bude soustředěno na zajištění obnovy zničené infrastruktury země a průmyslu. Souběžně s tím obnovíme válkou zničený bytový fond. Musíme umožnit rychlý návrat k důstojnému životu všem našim občanům. Některé plány se již začínají realizovat v oblastech,

kde úspěšně proběhl proces národního usmíření. Program je výběrový a zúčastní se budou moci firmy z těch států, které zaujmaly objektivní postoje vůči syrské krizi a nepodílely se na prolévání syrské krve. Právě proto má Česká republika otevřené dveře do Sýrie.“

A nejnovější, čerstvá zpráva na závěr: Vláda České republiky se jednohlasně usnesla, že v rámci humanitární pomoci přijme několik rodin s 15 dětmi, celkem 70 osob. Přestože se jedná o skromné, symbolické gesto, jenom „aby se v Bruselu neřeklo,“ toto rozhodnutí vyvolalo mezi našimi občany ostudnou vlnu reakce. Názory některých lidí na internetových diskusích tak budou svědčit o intelektuální úrovni nás všech.

Josef Liška,

předseda VSA Moravy a Slezska

S DAVIDOVOU HVĚZDOU PEKLEM TEREZÍNA

S Davidovou hvězdou peklem Terezína nese název stošedesátistránková kniha paměti prof. ing. Viktora A. Pollaka (1917 - 1999), kterou vydalo brněnské nakladatelství Littera. V angličtině vyšla rovněž v Kanadě. Tento vídeňský rodák žil od svých čtyř let v Čechách. V únoru 1942 ho neminul osud Židů a deportace do Terezína. Vězněn tam byl do konce druhé světové války. Jeho první starostí po opuštění terezínské ghetta bylo dokončit studium na Českém vysokém učení technickém v Praze. Po promoci sloužil půl roku v armádě a pak jako konstruktér nastoupil do Tesly, odkud později přešel do výzkumu. V roce 1953 se stal doktorem technických věd.

Pollakův komunikační systém pro rozvodné sítě koupila čínská vláda. Na severovýchodu Číny pomáhal při jeho instalování

i náběhu provozu a při zakládání energetického výzkumného ústavu. Byl i členem poradního orgánu pro energetiku při čínské Státní plánovací komisi. Po návratu do vlasti pracoval v Ústavu zdravotnické techniky a po jeho zrušení v Ústavu pro výzkum a využití paliv, kde se zabýval problematikou řízení a automatizace. V šedesátých letech přijal nabídku místa hostujícího vědce na Dánské technické univerzitě v Lyngby, kde působil dva roky. Plně pak mohl využít svou vědeckou kapacitu v Kanadě. Stal se profesorem na fakultě elektrotechniky Saskatchewanské univerzity. V letech 1970 až 1984 tam vedl katedru biomedicínské techniky, kde se zaměřil na aplikaci nejnovějších technik a technologií. I po odchodu na odpočinek pokračoval v práci na této univerzitě i na Technické univerzitě v německých

Cáchách. Velkou Pollakovou vášní bylo cestování. Skonal 29. dubna 1999 při jedné cestě lodí. Smrt byla milosrdná. Usnul a už se neprobudil. Jeho odkaz žije dál a to nejen v jeho patentech a vynálezech, ale i na kanadské univerzitě, kde jeho žena založila stipendijní fond pro studenty, věnující se výzkumu v Pollakově oboru. Žije i na Technické univerzitě v Cáchách, kde se od roku 2005 uděluje Cena Viktora a Mirky Pollakových za doktorandské a magisterské vědecké práce v oboru biomedicínské techniky a technologií. Není bez zajímavosti, že paní Pollaková je brněnskou rodačkou a ještě před dvěma léty toto město navštívila. Byla uchválena pohledem ze Špilberku a ukazovala, kam na Starém Brně chodila do školy.

Bohumil Hlaváček

HISTORIČKA MILENA FLODROVÁ OSMDESÁTNICÍ

Historička Milena Flodrová, žijící od svých čtyř let v Brně a dožívající se 24. ledna osmdesátin, postavila tomuto městu mezi Prahou a Vídní pomník. Na nejvyšší odborné úrovni vytrvale a neúnavně Brňanům ukazuje, že jejich město má spletité a zajímavé dějiny, které by měli znát a vážit si především toho, co se mu podařilo a daří i nyní. Varuje také před vynášením povýšených, odsuzujících a kritických ortelů lidmi, jimž město nijak k srdci nepřirostlo, vidí na něm jen chyby a nedostatky, aniž by sami udělali to nejmenší k jejich odstranění.

Tím pomníkem jsou desítky publikací. V naší knihovně nechybí *Brno v proměnách času* s autorčiným věnováním, půvabné *Brno aneb trocha povídaní jak se Brno velkým Brnem stalo a jeho ulice ke svým jménům přišly* s ilustracemi Stanislava Sedláčka ani druhé přepracova-

né a rozšířené vydání reprezentační publikace *Brno - město uprostřed Evropy*, jejímiž spoluautory jsou Erika Báňová, Jaroslav Štěpáník, Miloš Strnad a Pavel Ciprián. Tím pomníkem jsou i stovky veřejných přednášek, rozhlasových besed a článků v novinách.

Patřím k těm, kteří neznají jen to, že historička Milena Flodrová pracovala v letech 1957 až 1991 v Muzeu města Brna na Špilberku a že středem jejího zájmu bylo Brno a jeho dějiny od středověku po současnost, zejména jeho řemesla, topografie, památky a osobnosti. Oba jsme svůj život spojili i s působením v brněnském Valašském krúžku, založeném v roce 1946. Milena byla v tomto souboru lidových písní a tanců, který naše lidové umění reprezentoval i na mezinárodních folklorních festivalech a slavnostech ve dvanácti evropských

zemích, skutečně vynikající tanečnicí. Byla i jednou z vedoucích tanečního souboru, podílejících se na nácvicích a choreografické tvorbě.

„A my, cérky, jsme se v krúžku naučily i vyšívát, vařit charakteristická valašská jídla, znát obyčeje celého roku, ba i základy lidového léčitelsví“, připomněla v publikaci, vydané k padesátinám tohoto kolektivu zájmové umělecké činnosti. Přiznávala, že kdykoliv ji vybudě čas a může zajít do společnosti těch, s nimiž ji toto tajemné „krevní“ pouto svazuje, má slavnostní pocit. A pak už stačí jen první tóny muziky, aby cosi v ní začalo zpívat.

Pocty, jichž se Mileně Flodrové dostalo a mezi nimiž mají výrazné místo Cena města Brna 2000 a Ceny Jihomoravského kraje 2006, jsou vskutku zaslužené.

Bohumil Hlaváček

Stalo se před dvaceti pěti lety

BYLA ZALOŽENA KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY

USTAVUJÍCÍ SJEZD 31. BŘEZNA 1990 PRAHA

Zúčastnilo se ho 245 delegátů zastupujících 790 tisíc členů. Sjezd schválil název strany, dokumenty – Programové prohlášení KSČM, Postavení, úloha a vymezení působnosti KSČM a jejích orgánů, Stanovisko k událostem po přijetí ústavního zákona o změně názvu ČSSR. Předsedou strany byl zvolen Jiří Machalík. 101 členný ÚV KSČM zvolil 18 členný VV ÚV KSČM a tři tajemníky ÚV – Františka Adámka, Josefa Kašubu a Zdeňku Tesařovou.

I. SJEZD 13. a 14. října 1990 Olomouc

Zúčastnilo se ho 648 delegátů zastupujících 562 tisíc členů. Sjezd přijal programovou platformu a organizační řád. Předsedou byl zvolen Jiří Svoboda. 16. ledna 1991 ÚV KSČM přijal rozhodnutí o vydávání nového deníku KSČM.

1. května 1991 vyšlo nulté číslo Haló novin a 3. června 1991 1. číslo Haló novin. 7. září 1991 rozhodl ÚV KSČM uspořádat vnitrostranické referendum o názvu strany, které bylo zahájeno 15. října 1991.

MIMOŘÁDNÝ SJEZD 1. února 1992 Nymburk

Sjezd projednal výsledky vnitrostranického referenda o názvu strany. Ve straně bylo 354 545 členů v 10 669 základních organizacích. Referenda se zúčastnilo 291 783 členů = 75,95 %. Pro změnu názvu bylo 69 007 členů – 23,65 %. Neplatných hlasů bylo 1 201 = 0,4 %. Sjezd přijal organizační řád ve smyslu zákona o sdružování v politických stranách a hnutích.

II. SJEZD 12. a 13. prosince 1992 Kladno

Sjezd schválil Program KSČM, Úkoly KSČM v nejbližším období 1993-4, Stanovy KSČM, Statut Ústřední revizní komise KSČM. Do funkce předsedy KSČM byl zvolen Jiří Svoboda (na něhož byl před sjezdem spáchán atentát), místopředsedou KSČM se stal Miroslav Grebeníček, předsedou ÚRK KSČM Otakar Zmítka, předsedou ÚRoK KSČM Jiří Machalík. Sjezd uložil ÚV KSČM zahájit práce na zpracování dlouhodobého programu KSČM – jako projektu moderní socialistické společnosti.

III. SJEZD 26. června 1993 Prostějov

367 delegátů sjezdu reprezentovalo 320 000 členů. Sjezd schválil zachování názvu Komunistická strana Čech a Moravy, doplnění a úpravy Stanov KSČM, Statut ÚRK KSČM a Statut ÚRoK KSČM, ukončení členství v KSČM Miroslavu Štěpánovi a Jaroslavu Obzinovi (8. ledna 1993 založili platformu „Za socialismus“. ÚV KSČM 6. března 1993 její právo existence jako platformy v KSČM neuznal).

Předseda KSČM Jiří Svoboda v dopisu delegátům sjezdu oznámil rezignaci na funkci předsedy a sjezdu se neúčastnil. Sjezd potvrdil platnost programových dokumentů z II. sjezdu KSČM, konstatoval neshodu ohledně uchování celistvosti strany i víru ve spolupráci v rámci Levého bloku. Během sjezdu 70 delegátů vydalo prohlášení o přípravě založení Strany demokratické levice (M. Stiborová, V. Kuchař,

(Dokončení na straně 7)

ČÍNA VČERA, DNES A ZÍTRA

Čína je země, o které se hodně psalo a bude psát, a to zásluhou nejen návštěvy prezidenta Zemana. Šamalová před nedávnem podala informaci, že Čína se stala světovou hospodářskou jedničkou a vystřídala USA.

Čína, Čínská lidová republika (ČLR) je stát ve východní a střední Asii. Celkový počet obyvatel je asi 1,3 mld, z toho 94 % Číňanů a asi 50 dalších národností. Rozloha ČLR činí 9,6 mil. km², což znamená, že je čtvrtá největší země na světě (po Rusku, Kanadě, USA). Má na svém území nejvyšší horu světa Mount Everest (8 848 m n. m.). Hlavní město Peking (20 mil. obyvatel).

Zakázané město je nejvíce navštěvované místo (v 15.-18. století se budovalo, na jeho výstavbě se podílel 1 milión dělníků). Od r. 1987 je na seznamu Unesco (při návštěvě obdržíte sluchátka a podle toho, kde se pohybujete, vám o tom hovoří. Jazyk si zvolíte, lze i češtinu).

V Číně existuje heslo: „Peking město dneška, Šanghaj město zítřka“. Šanghaj (25 mil. obyvatel) je nejlidnatější město v Číně. Je to přístavní město s největším přístavem na světě (vystřídal Rotterdam v Nizozemsku). Jako atrakce zde jezdí rychlovlak dosahující rychlosti 431 km/hod. Od jeho rozšiřování na území ČLR se upustilo, neboť představuje obrovskou spotřebu elektrické energie. Tak zůstává v Číně jen rychlovlak (320 km/hod.), který ujede 750 km za 2,5 hod. (tzn., že u nás tak dlouho trvá cesta Brno-Praha).

Prezident Zeman při návštěvě ČLR odvedl obrovský kus práce, pokud jde o vzájemnou spolupráci. Přivezl tam jablko – symbol věčného plodení. Když se vrátil do ČR, tak ČT vystříhala jen určité (hodící se) pasáže. A novináři? Toto převzali a komentovali, aniž si to v originále celé přečetli. Stále se diskutuje na téma lidská práva. Ani přestavitel ČLR se jim nevy-

hýbají, mají však odlišné názory. Jsou lidská práva to, že jednou za čtyři roky mohou jít k volbám? Nepatří sem např., zda se mohou najíst, mám kde bydlet, mám práci atd.?

S tím úzce souvisí tzv. čínský sen, což obnáší boj proti korupci, proti chudobě, boj za zlepšení životních podmínek aj. Čínský sen má být realizován v letech 2021 (tj. 100 let od založení Komunistické strany Číny) až 2049 (tj. 100 let od založení ČLR). Moderní socialistický stát, to není jen fráze. Každý občan by měl mít stejné životní podmínky, dostupnost zdravotnictví pro všechny (zatím je značný rozdíl mezi městem a vesnicí). Úroveň školství se zvyšuje.

V ČLR se rozmohla korupce. Nebojí se o ní mluvit a ji potírat. Komunistická strana Číny jde v čele boje proti ní, proti jejím nositelům. Neobhazuje je, jak činí politické strany u nás. Kladem je, že 300 mil. lidí se v ČLR vymanilo z chudoby (= 2/3 celé EU), lidí, kteří neuměli číst, psát, neměli co jíst, měli bydlení pod úrovní. Ještě 400-500 mil. obyvatel v ní zatím zůstává (= zaostalost venkova).

Spolupráce ČLR s ostatními státy probíhá. K naší radosti i náš Jm kraj spolupracuje se dvěma provinciemi v Číně. Za zmínku stojí, že ČLR si pronajala část území na Ukrajině (ve velikosti jak celá Morava), aby si tam pro sebe pěstovala obilí.

Toto všechno a mnoho dalších údajů bylo naplní posledního diskusního čtvrtku v roce 2014, který se konal 18. prosince. Úvodní slovo přednesl (za použití PC projektoru) a dotazy zodpověděl s. Filip Zachariáš, který byl na návštěvě v ČLR v r. 2013 a po návštěvě prezidenta Zemana, v r. 2014. Škoda, že účast na zdařilém diskusním čtvrtku byla tak nízká (15 účastníků), což bylo zásluhou počasí a předvánočního shonu.

Josef Vondrák

Stalo se před dvaceti pěti lety

BYLA ZALOŽENA KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY

(Dokončení ze strany 6)

M. Čapek). Sjezd zvolil předsedou KSČM Miroslava Grebeníčka, předsedou ÚRK KSČM Otakara Zmítka a předsedou ÚRoK KSČM Zdeňka Levého. ÚV KSČM zvolil do funkce místopředsedů KSČM Miloslava Ransdorfa, Zdeňka Klanicu a Václava Exnera, tajemníky se stali Vratislav Novák a Josef Hlad.

IV. SJEZD 2. prosince 1995 Liberec

Na 400 delegátů zastupujících téměř 200 tisíc členů schválilo Politickou deklaraci sjezdu a Teze volebního programu „Za občanskou a sociální spravedlnost, Socialismus – šance pro budoucnost“. Předsedou ÚV KSČM byl zvolen Miroslav Grebeníček, předsedou ÚRK Otakar Zmítka, předsedou ÚRoK Zdeněk Levý, místopředsedy ÚV KSČM se stali Vlastimil Balín, Václav Exner, Zdeněk Klanica a Miloslav Ransdorf.

V. SJEZD 4. a 5. prosince 1999 Žďár nad Sázavou

270 delegátů zastupovalo 136 516 členů v 5 406 ZO KSČM. Sjezd schválil několik dokumentů – KSČM na přelomu tisíciletí, Program obnovy, Lepší cesta pro naši zemi, Deklarace V. sjezdu KSČM k mládeži, Statuty – RK KSČM, RoK KSČM, úpravy ve Stanovách KSČM. Předsedou ÚV KSČM se stal Miroslav Grebeníček a 1. místopředsedou ÚV KSČM Vlastimil Balín. Na zasedání ÚV KSČM byli zvoleni 4 místopředsedové ÚV KSČM: Zuzka Rujbrová (pro územní politiku a přípravu voleb), Jiří Dolejš (odborné zázemí), Václav Exner (ekonomika KSČM), Miloslav Ransdorf (zahraniční styky KSČM). Předsedou ÚRK KSČM byl i nadále Otakar Zmítka a předsedkyní ÚRoK byla zvolena Dana Drábková.

VI. SJEZD 15. a 16. května 2004 České Budějovice

345 delegátů představovalo 100 781 členů strany v 4 691 ZO KSČM. Sjezd přijal dokument Naděje pro Českou republiku a rezoluce Práci pro všechny, Právo a spravedlnost v mezinárodních vztazích, K práci s mládeží, dále Provolání delegátů sjezdu ke zkrusování příčin a průběhu okupace ČSR fašistickým Německem a výsledků 2. světové války. Předsedou ÚV KSČM byl zvolen Miroslav Grebeníček (vzdal se funkce 1. října 2005), předsedou ÚRK KSČM Otakar Zmítka a předsedou ÚRoK KSČM Zdeněk Levý. Za místopředsedy ÚV KSČM zvolil ÚV

KSČM Jiřího Dolejše, Václava Exnera, Vojtěcha Filipa (v říjnu 2005 byl zvolen předsedou ÚV KSČM), Karla Klimšu a Františka Tomana. Místo Vojtěcha Filipa se později stala místopředsedkyní ÚV KSČM Jana Bystřická a za zemřelého Františka Tomana Čeněk Milota.

VII. SJEZD 17. a 18. května 2008 Hradec Králové

275 delegátů zastupovalo 77 115 členů v 4 190 ZO KSČM. Sjezd schválil několik obsahových dokumentů: Zaměření politiky a hlavní úkoly KSČM v období mezi VII. a VIII. sjezdem strany, „Socialismus pro 21. století“, „Deklarace o socialismu“, „Prohlášení VII. sjezdu KSČM ke straně“, několik rezolucí k aktuálním problémům dneška. Předsedou ÚV KSČM sjezd zvolil Vojtěcha Filipa, Otakar Zmítka se stal opět předsedou ÚRK KSČM a Zdeněk Levý předsedou ÚRoK KSČM. Místopředsedy ÚV KSČM byli na zasedání ÚV KSČM zvoleni Leo Luzar (straničká práce), Jiří Dolejš (odborné zázemí), Jana Bystřická (komunální politika), Jiří Maštálka (zahraniční politika), Věra Žezulková (mediální politika a příprava voleb) a Čeněk Milota (ekonomika strany).

Na zasedání ÚV KSČM 31. října 2009 byli za místopředsedy ÚV KSČM zvoleni Stanislav Grospič (odborné zázemí) a Miloslava Vostrá (ekonomika strany) místo J. Dolejše a Č. Miloty a Josef Skála (komunální politika) místo J. Bystřické, která odstoupila ze zdravotních důvodů.

VIII. SJEZD KSČM se konal v Liberci

Ve dnech 19. a 20. května 2012 za účasti 454 delegátů. Sjezd projednal a posoudil činnost strany od VII. sjezdu KSČM. Potvrdil dlouhodobou programovou orientaci a komunistickou identitu vyjádřenou v Programu strany a dokumentech předchozích sjezdů KSČM. Přijal dokument „Hlavní úkoly a zaměření práce strany po VIII. sjezdu KSČM. Schválil zprávy ÚV KSČM o hospodaření KSČM v období od VII. do VIII. sjezdu, Ústřední revizní komise, Ústřední rozhodčí komis KSČM, změny Stanov KSČM, Statuty revizních a rozhodčích komisí KSČM, zprávu mandátové komise VIII. sjezdu KSČM, Výzvu občanům České republiky. Sjezd vzal na vědomí úvodní vystoupení předsedy ÚV KSČM a dokument „Socialismus v 21. století“ s tím, že jej pokládá za otevřený pro další teoretickou práci strany (sjezd zvolil předsedu ÚV KSČM Vojtěcha Filipa, 1. místopředsedu ÚV KSČM pro řízení stranické práce, komunální a regionální politiku a volby Petra Šimůnka, místopředsedkyni ÚV KSČM pro ekonomiku Miloslavu Vostrou, místopředsedu ÚV KSČM pro odborné zázemí, občanský sektor a mládež Jiřího Dolejše, členy Ústřední revizní komise KSČM v čele se Zdeňkou Liškovou, členy Ústřední rozhodčí komise KSČM v čele se Zdeňkem Levým, potvrdil členy ÚV KSČM zvolené okresními konferencemi KSČM.

Karel Janiš

**S LIDMI
PRO LIDI**

BRNĚŇSTÍ VALAŠI SE ROZLOUČILI S JARMILOU POLÁCHOVOU

Do folklorního nebe odešla poslední členka zakladatelské generace brněnského Valašského krúžku Jarmila Poláčková, rozená Bečková. Zesnula na sklonku právě uplynulého roku 20. prosince ve věku nedožitých 92 let. Do krematoria se s ní přišla rozloučit spolu s rodinou a přáteli cimbálová muzika Valašského krúžku s primášem Ewaldem Vallazzou. Violový kontráš a zpěvák Milan Holzapfel za jejího doprovodu se rozloučil se zesnulou valašskými písníčkami Na horách studénky a Ze suchého javora.

Jarmila Poláčková byla brněnskou rodačkou a provdala se za Aloise Polá-

cha, pocházejícího ze Zašové na Valašsku, s nímž se seznámila v textilce, kde oba pracovali. Valašsko ovlivnilo celý jejich další život. Ještě s Aloisovým bratrem Ludvíkem se v roce 1946 stali spoluzakladateli Valašského krúžku, sbírali informace a materiály o krojích. Zaujala ji výroba vizovického ozdobného pečiva, kterou nakonec zvládnula skutečně mistrovsky, takže jeho odběratelem se stalo i Ústředí lidové umělecké výroby. Uměla figurky lidí, zvířátek, celé betlémy. Její kolekce se stala dokonce jedním z čs. exponátů na Světové výstavě Expo 1958 v Bruselu.

Bohumil Hlaváček

□ **ANTONÍN JAROMÍR LIEHM HODNOTIL.** 2. března 2014 si redaktor Literárních novin, později Literárních listů, filmový kritik, aktivní zejména na jaře 1968 a od roku 1969 žijící ve Francii, připomněl 90. narozeniny. V Právu 1. března 2014 vyslovil v celostránkovém rozhovoru hodnocení našich významných lidí. Každý národ pronásleduje ty nejlepší. Aragon je ve francouzské literatuře respektovaný jako jeden ze dvou velkých básníků 20. století, dávno klasik, ale lidí, kteří na něj plivou, není málo. Kdysi napsal do Listů velký text k jubileu Edvarda Beneše, v tu dobu byl velmi nepopulární. Uvedl tehdy, že Masaryk a Beneš měli jedno velké štěstí, že umřeli v pravý čas. Představa, že by Masaryk byl o dvacet let mladší a byl třicátý osmý třicátý devátý rok. Nebo kdyby Beneš neumřel v roce čtyřicet osm. Masaryk v roce 1918 a Beneš v roce 1945 měli za sebou dílo, které v podstatě skončilo jejich vítězstvím. Kdyby byli žili o chvilku později, šli by pomalu do pekel. Masaryk a Beneš nejsou lidé do každého počasí. V určitém historickém kontextu sehráli ohromně důležitou roli. A v jiném kontextu a z pohledu jiné generace se to jeví jinak. Každá generace žije v jiném historickém kontextu a hledí na předcházející jinými očima (*po rozdělení Československa vznikla pochybnost o samotném založení samostatného Československa a hlavně, proč slavit 28. říjen, výročí vzniku státu, který neexistuje? A nejvíc je na tapetě prezident Beneš, čím prý se zasloužil o stát v roce 1938 a 1945? Každá generace posuzuje minulost po svém, ale zapomínat nelze na podmínky let 1918, 1938 a 1945!!!*). Jubilant A. J. Liehm říká dále, že když poslouchá zprávy, slyší, jak po konstatování nějaké události mu vysvětlí, co si o tom všem máme myslet. Takhle si pamatuje český rozhlas padesátých let. Tam řekli, že ten a ten pán umřel, ale vlastní názor nám nenechali udělat, hned vysvětlili, jak se na to máme dívat. 25 let po listopadu si redaktori v rozhlase (*i v televizi*) stále nemyslí, že lidé mají vlastní rozum a že si názor udělají sami. Na úrovni českých médií je vidět, že ti, co je dělají, tak nevědí nebo nevěří, že lidé mají vlastní hlavu (*A. J. Liehm precizně vystihuje pány Takáče, Borka, Klepetka, Železného a zejména Moravce, učitele přemýšlení a myšlení divá-*

ků, skokany do řeči každému, kdo si dovolí odpovědět jinak, než si některý z uvedených pánů představoval. Ale dotazy posluchačů pořadu Hyde park v horní části obrazovky uvedené prokazují, že mnoho posluchačů si zachovalo vlastní názory na události, přesvědčili se o tom např. ministři Zaorálek, Stropnický i Dobrovský, Fištein, prof. Zubov, kterého zvou antiputinovci na besedu k nám...).

□ **PAPEŽ MLUVÍ O SMRTI A NEVYLUČUJE PENZI.** Podle zpráv v Deníku z 21. srpna 2014 se tak vyjádřil po návratu z pětidenní cesty po Jižní Koreji. Svou popularitu chápe jako štedrost Božích lidí, snaží se myslet na své hříchy a chyby, aby nezpochybněl. Ví, že to potrvá jen krátce, za dva nebo

STŘÍPKY JEŠTĚ LOŇSKÉ ...

tři roky už bude v Božím domě. Připustil také možnost odchodu do penze, pokud by cítil, že už nezvládá své papežské povinnosti. Benedikt XVI. otevřel dveře. Dodal, že před 60 lety bylo nemyslitelné, aby se katoličtí biskupové vzdali úřadu, zatímco teď je to běžné. Možnost vzdát se papežského úřadu podle něj vždy existovala, i když se to některým teologům nelíbí. 77letý papež, který má kvůli infekci prodělané v dětství pouze jednu plíci, působí stále velmi vitálním dojmem. Ale v únoru, v květnu i v červnu odvolal některé návštěvy. Nejsme pány svých životů, nemůžeme si věci přizpůsobit podle svého, musíme se smířit s křehkostí, vzkázal tehdy. Připustil, že má potíže i s nervy, každý den si dopřává maté, jihoamerický povzbuzující nápoj. Je prý příliš domácký typ, z čehož plyne jedna z jeho neuróz. Pozorovatelé též soudí, že papež mírně přibral a má větší problémy s dýcháním, což by mohlo znamenat srdeční potíže. Papež byl zarmoucen zprávou o smrti svých příbuzných, dvou prasnynovců a jejich matky, kteří v Argentíně zahynuli při automobilové nehodě. Papež podle informace arcibiskupa Gänsweina, prostředníka mezi oběma žijícími papeži, se radí se svým předchůdcem obyčejně před každou zahraniční cestou (*v případě odchodu papeže Františka a volby nového papeže by žili už tři nejvyšší představitelé katolické církve, v této době je možné i to*).

□ **RADOST Z EVANGELIA.** Je název pojednání papeže Františka, které vyšlo koncem listopadu 2013. Text je hojně citován a diskutován nejen v odborné literatuře. Papež zdůraznil, že brána církve je otevřená pro každého, kdo skrze ni hodlá vstoupit s upřímností a dětskou důvěrou, a to navzdory vlastním chybám a selháním. Existují i odpůrci papežovy vize. Boží stavba podle nich se bortí a je třeba ji zachránit pouze obranou před vnějším nepřítelem. S úmyslem odhalovat protivníka neváhají používat konspirační slovník a vyvolávat paniku. Obrana církve a křesťanství prorostla do takových rozměrů, že se týká i těch „nejvěrnějších z věrných“ a kardinálů, kteří zvedají hlas proti papeži, údajně příliš otevřenému. Podle Katolického týdeníku č. 51-52 z 16. – 29. prosince 2014 se emeritní chicagský arcibiskup kardinál Francis George vyjádřil, že by se rád papeže otázel, zdali si uvědomuje, jaké nepochopení některá jeho slova vyvolávají. Zároveň uvedl, že jeho chování a výroky znepokojují i emeritního pontifika, čímž chtěl zřejmě naznačit, že František nesměřuje církev tak, jak by si přáli někteří „horlivci“. Vzhledem k takové opozici uvnitř církve se autor článku Marián Sekerák s hlavou církve společně může ptát, komu prospěje, že i zasvěcené osoby „poskytují prostor nenávisti, rozdělení, drbům, pomluvám, pomstě, žárlivosti, touze prosadit vlastní myšlenky za jakoukoli cenu, a to i za cenu pronásledování, které vypadá jako neúprosný hon na čarodějnice“ (EG 100)? Proč se někdy ve zmíněných názorech projevuje „více fanatismu než autentického evangelického nadšení“ (EG 117)? Motivace může být vznešená: „poučit se z krizového vývoje“ a zachránit křehkou stavbu církve ohrožované „lvy, kteří přicházejí“. Neznačená to však důvěřovat více svým vlastním schopnostem, než se odevzdat tomu, který zná i počet vlasů na naší hlavě? (*Spory s „jedinými pravdivými“, jak je známe z vývoje politických stran, se objevily i v katolické církve. Existují již půl století při plnění závěrů 2. vatikánského koncilu 1962-1965, zda jsou nebo nejsou důsledně uskutečňovány v rámci katolické církve celkově nebo v té či oné zemi*). **kj**

VÝSTAVNÍ KALEIDOSKOP ANEB CO LZE VIDĚT V GALERIÍCH A MUZEÍCH

Moravské zemské muzeum v Paláci šlechtičen vystavuje do 28. II. výstavu nazvanou Velká Morava a počátky křesťanství. Jde o pokračování projektu k loňskému výročí příchodu Cyrila a Metoděje do středoevropského prostoru formou výstavy, která vystřídá Brno, Prahu a Bratislavu. Vytváří nový pohled na nejstarší slovanský státní celek na našem území vyhodnocením dosud nepublikovaného materiálu z archeologických výzkumů - církevních staveb v Mikulčicích a ve Starém Městě, chemických rozborů stavebních prvků velkomoravských církevních staveb obecně, vyhodnocení velkomoravských hrobů s křesťanskými nebo přetrvávajícími předkřesťanskými doklady, a další hodnotící nové pohledy. Problematika počátků křesťanství je sledována v širším evropském kontextu. Nejcenějším přínosem této jedinečné výstavy je poznání diváka - Velká Morava nebyla efemérním celkem vytvořeným kočovnickými náčelníky, ale životaschopným státem s fungujícím aparátem rovnocenným soudobým státům raného středověku, navíc po celou dobu svého trvání tvrdě hájícím svou existenci. Ve světle výzkumů berou tak za své názory přepisovačů našich dějin po roce 1989, kteří počítali vznik našeho státu nikoliv od Velké Moravy, ale od Přemyslovců, poplatných císařům Svaté říše římské národa německého. Jen škoda, že vedení MZM rezignovalo na doprovodné přednášky k tématům výstav. Doprovodný výklad na výstavě přednášku nenahradí.

/zh-V/

Dům umění uvádí do 22. II. výstavu Jaroslava Krále. Jde o mimořádný počin - vidět na jednom místě tvorbu umělce, bez níž si nelze představit meziválečné Brno. Jeho život je opisem osudu 1. Československé republiky. Chudý chlapec z předhůří Vysočiny reagoval na velké sociální rozdíly nově vzniklého státu levicovou orientací. Byl osobně skromný a raději se angažoval pro jiné v Levé frontě a v Ars-klubu pro moderní umění a vědu. V kubistickém období zobrazoval jako jeden z mála brněnských umělců sociální náměty a pod italským vlivem se vrací k neoklasicismu. Kurátorka výstavy ho řadí do jedné linie českého gotického krásného slohu a mánesovsko-alšovské tradice. V době ohrožení republiky maluje výstražná témata. Po okupaci pro levicovou orientaci končí ve spárech gestapa a umírá v Osvětimi. Na výstavě jsou k vidění jeho velkoplošná plátna s líbeznyými akty i symbolický útěk před boufku roku 1938-39 i telegram oznamující lapidárně v němčině jeho smrt 22. III. 1942 v Osvětimi.

V Masarykově onkologickém ústavu ve Švejdově pavilonu vystavuje do února fotografie Eliška Lysková. Nezapře své povolání historičky umění a největší brněnské odbornice na historický textil. Na fotografiích zachycuje realitu, např. mola na brněnské přehradě, transformované na struktury. Jde o výběr záběru a v krajním případě o malý posun barvy fotografie. Vznikají tak fascinující obrazy světa autorčiny imaginace. Jak se přiznala - je pro ni nejzajímavější právě hledání motivů. Lze jen dodat, že výsledným efektem je kultivace vidění diváka.

Moravská galerie v Pražákově paláci v knihovně uvedla do ledna jednu z nejvyšších kvalitních výstav ve své dramaturgii. Byla to rozsahem skromná výstava tradičně nazvaná Nejkrásnější české knihy roku 2013. Jde o výsledky soutěže, pořádané každoročně Památkem národního pí-

semnictví v Praze a Ministerstvem kultury ČR. Milovníci krásné knihy měli i možnost se knih dotýkat a prolistovat je. Výběr exponátů musel být zredukován pro menší prostor knihovny. Je to škoda pro návštěvníky i pro široké vrstvy čtenářů. Předchozí výstavy - přehlídky Nejkrásnější české knihy s větším a reprezentativnějším počtem exponátů se konaly v chodbě Místodržitelství. Doufejme, nejedná se o reakci vedení Moravské galerie na tristní situaci knihy jako fenoménu. Lidé likvidují knihovny, knihy odkládají a kvalitní knihy se povalují na lavičkách a končí v popelnících. V knihovně Moravské galerie se výstavy knih opakují periodicky. V této souvislosti je třeba upozornit na předchozí výstavu, věnovanou 1. světové válce a 1. československému odboji. Jeho knižní obrazová reflexe, byla pro poučeného diváka exkluzivním zážitkem. /V/

MORAVSKÉ KRAJE VYDALY SPOLEČNÉHO PRŮVODCE

Čtyři moravské kraje vydaly společného průvodce „Gastronomie a folklór Moravy a Slezska.“ Publikaci představily na veletrhu Regiontour v Brně. „Umíme táhnout za jeden provaz, budeme rádi, když si turisté přijždějí k nám na Moravu budou moci vybrat. Morava je prostor, který se stovky let vyvíjel společně, neřešíme pomyslné hranice na mapě. Máme co společně nabídnout návštěvníkům,“ řekl jihomoravský hejtman Michal Hašek. Jak jej doplnil zlínský hejtman Stanislav Mišák, každý host je vítán: „Chceme dát vědět, že se na Moravě umíme navzájem podpořit“. Společný projekt Moravsko-slezského, Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje propaguje pestrou nabídku z gastronomie a bohatých folklórních tradic. Společný materiál obsahu-

je informace o krajích, vybraných regionálních pokrmech a gastrofestivalch pro každý kraj. K jihomoravským tématům patří víno, vinařská turistika, festivaly a krajové jídla. Průvodce vychází v nákladu 40 000 kusů. K dispozici bude ve všech větších turistických centrech v republice. Dostanou ho i zahraniční zastoupení agentury Czechtourism, aby na Moravu a do Slezska přivedly cizince. Jde již o desátý společný propagační materiál moravských krajů, které jsou výstupem dlouhodobé spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Čtyři moravské kraje už v minulosti zpracovaly např. průvodce svými nejhezčími cyklostezkami, pěšími a lyžařskými běžeckými trasami, lázněmi a nejvýznamnějšími církevními památkami.

(vž)

Foto jedné z expozic na veletrhu REGIONTOUR

Foto T. Dávid

VYŠEL ČTVRTLETNÍK VÝBORU NÁRODNÍ KULTURY LÍPA

V 2. čísle z roku 2014 je uvedeno mnoho velmi dobrých příspěvků charakterizujících dobu, v níž žijeme. **Především reagují na události, k nimž došlo na Ukrajině.** Dobře organizovaný Majdan vedl ke svržení prezidenta, k zavraždění a upálení ruských občanů zejména v Domě odborů 2. května 2014, k nastolení prezidenta předsedy vlády, kteří poslušně vykonávají přesně to, co si přejí organizátoři převratu a sankcí proti Ruské federaci. Výklad příčin vývoje na Ukrajině je diametrálně odlišný od oficiálních stanovisek každodenně předkládaných v našich médiích, v podání Miroslava Kalouska, Karla Schwarzenberga, Lubomíra Zaorálka a dalších našich politiků i představitelů států Evropské unie. Jde o články Krym je součástí Ruska, Ukrajina klame celý svět – žádné hranice nemá, komentáře Paula Craiga Robertse, protiválečného aktivisty Dannyho Weicheho, Václava Dandy.

Několik příspěvků je věnováno **počínání** moskevských skákalek **Pussy Riot** v katedrále Krista Spasitele a uskupení **Vojna** zaměřených proti politice Vladimíra Putina. Šéfredaktor Lípy Jan Poláček uvádí, že pokud určité věci chceme odsoudit či nebrat vážně, musíme je nejprve znát a umět pojmenovat pravými jmény. Nestačilo ale uvést, že se na veřejnosti chovají tak, co patří do domů s červenou svítilnou nebo do soukromých ložnic? A ve snaze odsoudit jejich počínání v katedrále a na veřejnosti jsme jim pomohli? Ony usilovaly, aby se o nich hovořilo z hlediska jejich hlavního cíle – vyjádřit záporné stanovisko k politice Vladimíra Putina. A to se jim vrchovatě podařilo. Náš 24. kanál České televize jim dokonce umožnil vystoupit i u nás v půlhodinové relaci 15. listopadu 2014 a nechybělo jejich prohlášení, že jim prezident Miloš Zeman nerozumí a neomalene ho odsoudily. A prezident si v rozhovorech z Lán svými výrazy neuvědomil, že svým odpůrcům poskytl příležitost říci, že je hulvát, sprosták a v několika školách i úřadech jeho portrét sundali. V rozhovoru pro Právo 3. ledna 2015 řekl, že ho výroky v Hovorech z Lán nemrzí.

Čtenář si může připomenout významné spisovatele Vzatopluka Čecha, Václava Kaplického, vzpomínku Daniela Strože na Karla Kryla, rád si jistě přečte rozhovor s Jaroslavem Čejkou o současné úrovni kultury a médií, pojednání Tomáše Hejzlara o Roku české hudby 2014, Věry Beranové o postavení intelektuála a její kalendárium se životními jubilei představitelů kultury, pohled Petra Hurdy na rok 2014.

A zvláštní pozornost si zasluhuje **komentář Karla Sýse** připomínající jeho Apokalypsu podle Joba. Kapitalismus zdegeneroval, u nás dohání to, co díky 40letému pokusu o socialismus zmeškal. Pod lesklým povrchem dvacatera ledniček, stera zubních past a tisíce tabletů hnije falešný svět. Nemá už co nabídnout kromě krámů, reklam, honiček od akcí k výprodejům. Při pokusu o státní převrat roztloukli „demonstranti“ v Kyjevě sochu Lenina, ale myšlenky z bronzové hlavy kladivem nevytloukli. Pražští radní odšroubovali v Truhlářské ulici pamětní desku Marxe, ale komunismus je nepřestal strašit.

Ukázky z tvorby předkládají básníci Egon Bondy, Lubomír Brožek, Petr Burián, Michal Černík, Eva Frantinová, Milan Kohout, Milan Kozelka, Dušan Spáčil, Karel Sýs. **Jiří Žáček sestavil 2 básně na motivy Josefa Václava Sládka.**

BYLI JSME A BUDEM. *Byli jsme a budem,/všichni o tom řeční,/odkojeni bludem, že jsme výjimeční.// Máme fištrón v hlavě,/zlatý český ruce,/přežijeme hravě/všechny revoluce.//Místo vřavy boje/zacinkají klíče,/milujeme svoje/historické kýče.//Čechráme si peří/svámi sebeklamy,/blázen, kdo nám věří,/prodáme se sami.// Před horami zboží/po stojíme zbožně,/hodovníci boží,/místo mečů rozně.//Dokud pivo pění,/Ještě nejsme v hrobě,/mistři v hašteření,/sami proti sobě.//**VELKÉ ŠÍRÉ RODNÉ LÁNY.** *Velké širé rodné lány,/pročpak nejste obdělány?/Cožpak není žito třeba, z čeho chcete upéct chleba?/I to žito, i tu pšenku/dovezeme levně zvenku./Pole můžou ležet ladem,/aspoň slyši pomřou hladem./Velké širé rodné lány,/máme s vámi jiné plány./Budeme tam těžít ropu,/vyzrajeme na Evropu!/Moře ropy, plyn a uran, to snad chápe – každý buran,/diamanty, hory zlata,/zbohatneme na to tata!// Za zmínku stojí i báseň **KAUZA SMÍŘENÍ.** *Češi a Němci? Stopněme si taxi -jedeme na sever. A netřeba se bát./Nejlepší příklad pro smíření v praxi?/Šoustbyzns na E 55.//***

Na dalších stranách čtvrtletníku VNK LÍPA pokračuje příběh holocaustu Evy Zelené, rozené Reichové. Milan Blahynka a Alexej Mikulášek recenzují vydané knihy Ladislava Chateau a Jana Těsnohlídka. **Karel Sýs** seznamuje čtenáře s knihou, která vyšla v roce 2013 **Miroslav Štěpán: Můj život v sametu aneb Zrada přichází z Kremli.** Jde o svědectví z první ruky o příčinách konce socialismu a zejména o bezprostředním okamžiku zlomu. Klíčových míst je podle Sýse několik a uvádí toto: „Jelikož se

KSČ nedokázala uvnitř dohodnout na nějakém společném řešení situace, jak si Sověti přáli, nastalo alternativní řešení situace s Havlem. Takže i SSSR měl zájem na tom, aby se Havel rychle etabloval, byl zvolený prezidentem a nalezl se náhradní viník za sedmnáctý listopad“. Tím náhradním viníkem měl být podle Štěpána Štěpán, ale tomu můžeme i nemusíme věřit. Jde snad už o definitivní potvrzení faktu, že převrat nedělali žádní disidenti, nýbrž že byl připraven, jako každý převrat v našich dějinách, mnoho kilometrů od Prahy. Podle informace I. Správy čs. rozvědky z 22. listopadu 1989 (v knize přetištěné) jsou podle současného hodnocení ministerstva zahraničí USA existující formy činnosti nelegálních struktur v ČSSR neefektivní, opoziční skupiny nemají vypracován realistický, přesvědčivý a působivý program, který by vyvážil skutečnost, že v řadách těchto skupin nepůsobí osobnost vyvolávající respekt a vážnost veřejnosti. Zastupitelský úřad USA dostal za úkol takovou osobnost vyhledat mezi politiky z řad KSČ. Taková osobnost se podle Sýse vynoří, respektive vytvoří, když se vynaloží patřičný peněz, to jsou ony „miliony dolarů“, jimiž se oháněl Tigrid na setkání zahraničního disentu. Kdo měl být vyhledán v KSČ americkou stranou, možno leda hádat, na výběr zbyl v postatě Adamec nebo Štěpán. Ale byla tu vyšší ruka a ta vybrala svého kandidáta a jeho zvolení přikázala poslušným stránkům rozkazem, neuposlechnutí by bylo potrestáno a splnění vynuceno zásahem „bratrské“ armády z Milovic. Mnichov na druhou, nebo už na třetí, na čtvrtou? Ať tak či onak, vše klaplo na výbornou, ovšem jak komu. Lze se jen dohadovat, kdo se domníval, že jde výhradně o výměnu zkostnatělého vedení a kdo věděl, že se jedná o geopolitický převrat. Úrodu samozřejmě sklídili cizí sadaři, ale nějaké to jablíčko či hruštička zbyly i pro doma. Sýs by se ptal, kdo a jak si polepšil. Třeba Jan Fojtík má 2+1 v paneláku. Jiní zas vlastní vily, parníky, hotely, zbrojní závody, hutě, dole, ministerská křesla... komedie pro mnohé, pro většínu však tragédie.

I tento čtvrtletník VNK LÍPA přináší mnoho cenných a jedinečných informací a příspěvků k hodnocení minulosti i současné doby, které se málokdy vyskytují v jiných sdělovacích prostředcích. A právě v tom spočívá význam čtvrtletníku VNK LÍPA. Škoda, že nevychází častěji.

Karel Janiš

SENIORI RAJLICHOVÉ Z HLAVNÍHO MĚSTA GRAFICKÉHO DESIGNU

Otec a syn Rajlichové, oba s křestním jménem Jan, patří k nejvýraznějším brněnským uměleckým osobnostem. Jejich osudem se stal grafický design a vynikají v tomto oboru jako mezinárodně uznávaní tvůrci, organizátoři a propagátoři lidského dorozumění. Zasloužili se o zrod a rozvoj brněnského bienále užité grafiky. Jejich osobním přičiněním se Brno stalo evropským, ba světovým městem grafického designu. S plakáty obou Rajlichů se lze setkat v řadě zahraničních galerií. Oběma se dostalo četných poct v jejich vlasti i v zahraničí.

Jan Rajlich st., respektovaný guru grafického designu a mistr vizuální komunikace, vycházející z konstruktivistické avantgardy i z funkcionalistických tradic, upravil přes 150 sborníků, katalogů a knih, výtvarně zpracoval na 100 výstav a veletržních expozic a navrhl kolem 300 plakátů. Prezentoval svá díla na více než 300 kolektivních a téměř 50 samostatných výstavách. Skromně o sobě říká, že ve svém věku – narodil se totiž 10. dubna 1920 – má už jen prozaické zájmy. Ale není to tak zcela pravda. Stále mu to celkem dobře běhá, občas ho o třicet let mladší syn vyvede na nějakou vernisáž v Brně a blízkém okolí. V loňském roce byli oba svými díly zastoupeni jak na letní výstavě uměleckého Sdružení Q v Náměšti nad Oslavou, tak na podzimním Salonu Q v Křížové chodbě na brněnské Nové radnici. Tam měl čtyři koláže, z nichž dvě měly premiéru.

Stejně jako syn je i on zastoupen deseti exponáty na společné výstavě současných českých, japonských a tchajwanských plakátů Trio of Poster v Tchajpeji, zahájené 20. prosince. Účast osmnácti českých tvůrců organizovalo Sdružení Bienále Brno. Z Brna jsou mezi nimi i František Borovec, Jiří Eliška, Alena Jedličková a Boris Mysliveček.

Syn doc. Ing. arch. Jan Rajlich, narozený 10. června 1950, je předsedou Sdružení Bienále Brno. Zúčastnil se nejen zahájení výstavy v Tchajpeji, kde měl přednášku o českém plakátu v letech 1888 až 2014, ale byl též hostem zahájení výstavy ve třetím největším tchajwanském městě Tajchungu, věnované originálním plakátům na téma nastávajícího Roku ovce.

Do loňského září vedl po dvě desetiletí odbor průmyslového designu v Ústavu konstruování na Fakultě strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, kde se vzdělalo už 250 designérů. Posledních sedm let výuky bohatě obrazově dokumentuje na 64

stranách jím připravený almanach Krásné stroje. V říjnu byl na pracovní návštěvě ve Vilniusu na Technické univerzitě, kde výuku litevských designérů teprve zaváděl. Už dříve přednášel i v Indii, Íránu, Japonsku, Mexiku, Nizozemsku, Rakousku, Rusku, Skotsku, Slovensku, Tchaj-wanu, Ukrajině i USA. Svě plakáty vystavoval letos v Korejské republice, Mexiku, Německu, Polsku, Rusku, Turecku a na Slovensku. K jeho nepřehlédnutelným aktivitám patří redigování i grafická úprava čtvrtletníku Kvě-buletyn pro členy širokého uměleckého společenství výtvarníků, literátů, hudebníků, divadelníků a architektů, žijících hlavně na Moravě, ale

Otec a syn Rajlichové.

foto Myska

také v Čechách, na Slovensku a dokonce v Číně, Japonsku, Itálii, Německu, Portugalsku a Srbsku – Sdružení Q. Jednou za čas toto sdružení vydává výpravné Q-almanachy. Tím nejnovějším se mohli potěšit i návštěvníci vernisáže Salonu Q 2014. Průběžně pracuje Jan Rajlich mladší na stránkách www.sbb-bienale-brno.cz, které mají novou podobu, a www.rajlich.cz, které vytvořil a spravuje.

Na prahu nového roku je znepokojivá Rajlichova informace, že Sdružení Bienále Brno poprvé od svého vzniku v roce 1991 nedostalo od města Brna žádnou dotaci. Znamená to, že toto sdružení bude zřejmě muset zrušit členství ve vrcholné světové organizaci grafického designu Icoграда, v níž už bylo jediným zástupcem naší republiky. Stejný osud hrozí čtvrtletnímu zpravodaji o designu SBB, jehož dosud vyšlo 60 čísel. „V našem věku – otcově i mém dohromady 160 let – můžeme nabídnout novému vedení města jenom své zkušenosti, ale o ty v dnešní době zájem není. Chceme věřit, že noví lidé v čele města nebudou popřávat sluchu nátlakovým skupinám, kvůli nimž se loni změnila zavedená dotační politika v kultuře“, svěřuje se mladší z Rajlichů.

Bohumil Hlaváček

VÁNOČNÍ KONCERT VE VNK V BRNĚ

Vánoční koncert, který se konal dne 9. 12. minulého roku, předznamenal jubileum prof. Jarmily Krátké. Zcela zaplněný sál ÚMČ Brno-střed svědčil o úctě a srdečném vztahu, který se vytvořil mezi posluchači a „naší“ paní profesorkou Krátkou za léta působení ve VNK. Tradiční atmosféra, kterou vždy vytváří studenti JAMU, působila mile a neotřele, klavírní spolupráce Dagmar Klementové a Mgr. Lenky Císařovské doprovázela citlivě mladé hlasy celým pořadem. Krásným zpestřením koncertu bylo vystoupení sopranistky Reginy Jürgens Renzowé a Jiřího Novotného v roli tenorového partu. Árie, zpívané oběma umělci, připomněly posluchačům končící rok 2014 jako Rok české hudby.

Výbor národní kultury v Brně se rozloučil se svými příznivci a členy přáním všeho dobrého do nového roku 2015, s přáním roku v míru. Při pohledu na zcela zaplněný sál bylo účastníkům koncertu poděkováno za účast. Dovolte mi, abych toto přání zopakovala i čtenářům Echa a požádala je, aby věnovali svou pozornost našim pořadům i nadále. **Rádi Vás i Vaše přátele přivítáme.** **Marie Veselá**

SLOVANSKÉ HRADIŠTĚ V MIKULČICÍCH S ROZHLEDNOU

55. návštěvní sezóna na velkomoravském památníku v Mikulčicích přinese hostům možnost zhlédnout centrální část areálu Slovanského hradiště – areály Akropole, Předhradí i okolních Podhradí - z ptačiperspektivy. Novou výraznou dominantou památníku se totiž stala vyhlídková 30 metrů vysoká věž, která je součástí rekonstruované budovy návštěvníckého centra. Návštěvníkům se otevře jedinečný pohled na celý areál hradiště vklíněný v lukách mezi lužními lesy. Budou si tak moci představit jeho původní rozlehlost, lépe domyslet pozice jednotlivých kamenných staveb – kostelů a knížecího paláce, mohutnost opevnění i polohu kanálů řeky Moravy kolem velkomoravského hradu a lépe pochopit charakter této raně středověké sídelní aglomerace s kostely, knížecím palácem, mosty, hradbami, obydlími sruby i početnými hospodářskými staveními. Pětapadesátá návštěvní sezóna bude zahájena 1. dubna. Více na www.masaryk.info/slovanske-hradište-mikulcice/ nebo www.velka-morava.eu. (vž)

Naši únoroví jubilanti

1. 2. **Taťána FRANKOVÁ**, 68 let, ZO 0102, **Svatopluk KAŇA**, 81 let, ZO 0305, **Josef JEBAVÝ**, 89 let, ZO 2703, **Josef DOBROVOLNÝ**, 42 let, ZO 2901,
2. 2. **Blažena POSPÍŠILOVÁ**, 66 let, ZO 0305,
3. 2. **Ladislav DVOŘÁK** a **Zdeněk DVOŘÁK**, 63 let, ZO 0102,
4. 2. **Miloslav KONEČNÝ**, 77 let a **Josef CÁSEK**, 69 let, oba ZO 3003, **Jaroslav ORINIČ**, 67 let, ZO 2302, **Milada KRÁLOVÁ**, 79 let, ZO 0600,
5. 2. **PaedDr. Jiřina SÝKOROVÁ**, 87 let, MO 1101,
6. 2. **Pavel HALUZA**, 31 let, MO 1101, **Zdeňka KRÁSOVÁ**, 37 let, čl. MĚRK,
7. 2. **František OBROVSKÝ**, 93 let, **Jaroslav NEVĚDĚL**, 90 let oba MO 1101,
8. 2. **Vladimír GEISSEL**, 53 let, ZO 3023,
9. 2. **Jarmila STŘEŠOVSKÁ**, 85 let, ZO 0419,
10. 2. **Eduard NEŠPŮREK**, 64 let, MO 1101, **Jiří KUBÁNEK**, 33 let, ZO 0102,
13. 2. **Ludmila ABRAHÁMKOVÁ**, 85 let, MO 1401, **Miloslav MACH**, 85 let, ZO 0309,
15. 2. **Zdeňka STEHLÍKOVÁ**, 89 let, ZO 0305,
16. 2. **Josef PEGŘÍMEK**, 91 let, ZO 2708,
17. 2. **doc. MUDr. Jan SKLALNÍK**, 93 let, ZO 0305, **Milena Bednářová**, 75 let, ZO 2901,
18. 2. **Josef POSPÍŠIL**, 67 let, ZO 2901,
19. 2. **Karel PROCHÁZKA**, 87 let, ZO 0600, **František ČÍP**, 90 let, ZO 1508, **Štefan ŽEC**, 90 let, ZO 2202,
20. 2. **Zdena STREJČKOVÁ**, 66 let, MO 1101, **RSDr. Pavel NOVOTNÝ**, 71 let, ZO 0503,
21. 2. **Zdenek KOVÁŘ**, 82 let, ZO 2901,
22. 2. **František KAPL**, 73 let, ZO 2901,
24. 2. **Zdeněk NOVÁK**, 56 let, ZO 3004
25. 2. **Jana MAJEROVÁ**, 62 let, ZO 0102,
26. 2. **Věra HRDLIČKOVÁ**, 66 let, ZO 0505, **František RŮŽIČKA**, 90 let, ZO 2101,
27. 2. **Jaroslav NETÍK**, 92 let, **Rostislav NOVOTNÝ**, 92 let, oba ZO 0305, **Josefa JUREČKOVÁ**, 88 let, ZO 0600,
28. 2. **prof. Ing. Karel KRIVÝ, CSc.**, 83 let, **RSDr. František POKORNÝ**, 80 let, oba MO 1101, **Alena KARÁSKOVÁ**, 62 let, ZO 0502.

Všem našim jubilantům za práci ve straně děkují a zároveň k životnímu jubileu přejí dlouhá léta a pevné zdraví ZO (MO), MíV a MěV KSČM. Ke gratulaci se připojuje také redakce Echo. **did**

ČTYŘNÁSOBNOU MATKOU V ŠESTNÁCTI!

Titulek jako z bulváru má upozornit na brněnskou lední medvědiici Coru. Ta se na sklonku listopadu dožila šestnácti let. Pochází ze ZOO v Petrohradu a v Brně je od svých třinácti měsíců. Zde se také seznámila se svým prakticky stejně starým partnerem Umcou.

Ředitel ZOO Martin Hovorka vzpomíná, že k prvním pokusům o páření došlo již v letech 2003 a 4, ale plodné bylo až třetí v roce 2005. Cora tehdy porodila dvě mláďata, která však nebyla životaschopná. Stejně tomu bylo i následující rok. Až v roce 2007 porodila dva samečky, kteří se stali prvními úspěšně odchovanými dvojčaty ledních medvědů v historii českých ZOO. Jeden z nich nyní žije v ZOO Praha a druhý v ZOO

Gelsenkirchen. V roce 2011 následoval další neúspěšný porod dvou mláďat. Povedl se až další a na svět přišla samička Kometa a sameček Nanuk. Ten své druhé narozeniny oslavil 30. listopadu spolu s matkou, kdežto jeho sestra je slavila už sama v zoo v Rostově na Donu. Do nového domova také do Nikolajeva na Ukrajinu zanedlouho odcestuje i Nanuk a rodičovský pár bude opět spojen. My spolu s pracovníky zoo pak můžeme s napětím očekávat, zda Cora vyvede další mláďata. Martin Hovorka připomíná, že odchov ledních medvědů v zajetí je velmi složitý a dodává, že ani v přírodě medvědice nepřivede na svět životaschopné potomky.

Tibor DÁVID

JE TO SNADNÉ. V PRAZE TO BUDE JAKO NA MAJDANU.
CHCE TO JEN POŘÁDNĚ HONOROVAT PÁR ODŠTŘELOVAČŮ
A ZFANATIZOVANÉ DAVY PAK ZEMANA Z HRADU VYŠTVOU!

VYMĚNÍ BUDKY NA ZASTÁVKÁCH

Výměny se po letech chátrání dočkají přístřešky na konečných zastávkách tramvají.

DPMB chce v letošním roce vyměnit prvních pět z celkem osmdesáti přístřešků, z nichž polovina byla postavena už v letech 1968 až 1980 a zbytek pak do roku 1989.

Nové budky, jejichž dodavatel vyjde z výběrového řízení, mají podle zadání mít sociální zařízení i pro veřejnost a také malé stánky s občerstvením. Zlepší se rovněž nevyhovující země pro řidiče MHD.

Přístřešky mají být také odolnější proti vandalům.

did

VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY V BRNĚ

Vás srdečně zve na pořad

VĚRA KLONTZA-JAKLOVÁ

**Unie českých spisovatelů
LITERATURA A ARCHEOLOGIE**

(beseda, autogramiáda, promítání snímků z ostrova Kréta)

Pořad se koná v pondělí 16. února 2015 v 16.00 hodin, Brno, Křenová 67, sál II. poschodí (tramvaj č. 8, výstup zast. Masná).

Dobrovolný příspěvek vítán.

Poštovní schránka VNK – Křenová 67, 602 00 Brno.

www.vnkbrno.cz

e-mail: vnkbrno@email.cz